

ZLOSTAVLJANJE ŽENA KAO STARI HRVATSKI OBIČAJ Imamo li snage i hrabrosti prekinuti ga? (4)

Objavio **Klikni.hr** - 17. rujna 2020.

★★★★★ 5 (2)

Iskustva stručnjaka koji rade sa zlostavljanim ženama pokazuju kako većina njih godinama trpi nasilje prije nego što se odluči potražiti pomoć. Osim nade, najčešće lažne, da će zlostavljanje s vremenom prestati, jedan od razloga često je i ekonomska ovisnost o nasilniku. Potvrđuje to i Iskrica Strčić, voditeljica Skloništa za žrtve obiteljskog nasilja koje u Bjelovaru od 2007. godine vodi Udruga za zaštitu žena i djece žrtava obiteljskog nasilja Iris.

-Zlostavljane žene koje stižu u naše sklonište uglavnom su nezaposlene, 90 posto njih nema nikakvih vlastitih primanja. U većini slučajeva obiteljska imovina u vlasništvu je zlostavljača, njihovih supružnika i partnera. Drugim riječima, nakon što prijave nasilje, one nemaju kamo – priča nam Strčić.

Jedini izlaz za mnoge zlostavljane žene upravo su skloništa za zaštitu žena i djece, tzv. sigurne kuće, kojih u Hrvatskoj nedostaje. Prema podacima bivšeg Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u 2019. godini iz državnog proračuna izdvajala su se sredstva za 17, od ukupno 19 takvih skloništa i savjetovališta. No, pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić upozorava kako tijekom 2019. godine, kao i tijekom ranijih godina, na području šest županija u Republici Hrvatskoj još uvijek nije postojalo niti jedno sklonište. Konkretno, riječ je o Krapinsko-zagorskoj, Koprivničko-križevačkoj, Ličko-senjskoj, Virovitičko-podravskoj, Požeško-slavonskoj županiji, dok je na području Dubrovačko-neretvanske županije tijekom 2020. godine s radom započelo privremeno sklonište. Iako dio sredstava za rad dobiju iz državnog proračuna, to nije uvijek dovoljno za sve to im je potrebno, kaže Iskrica Strčić iz bjelovarske Sigurne kuće.

-Naše sklonište financira se putem mjesečnih glavarina od Ministarstva, čiji nam iznos, ukoliko imamo minimalno 12 od maksimalnih 16 korisnika pokriva mjesečne rashode, a Grad Bjelovar nam ustupa objekt za prostor skloništa na korištenje i plaća mjesečne režije. Srećom, važnost našeg rada prepoznaju brojne tvrtke i građani koji nam pomažu donacijama, na čemu smo im iskreno zahvalni – kaže Strčić.

U bjelovarskom skloništu svih 16 mjesta za žrtve obiteljskog nasilja su gotovo uvijek popunjena. Trenutno je tako ondje šest žena i desetero djece.

-Zna se dogoditi da nismo u potpunosti popunjeni, ali ponekad, kad nema drugog rješenja, imamo korisnika i više od previđenog broja. No, takve iznimne situacije mora odobriti resorno ministarstvo. Zbog sigurnosti naših korisnica, lokacija skloništa je tajna, a iz istog razloga nam najčešće dolaze žene i djeca iz drugih županija, dok se žrtve nasilja s područja Bjelovarsko-bilogorske županije smještaju u skloništima u drugim sredinama – kaže naša sugovornica. Osim samog smještaja, ženama i djeci pruža se i druga pomoć – od podnošenja zahtjeva za jednokratnu novčanu naknadu te drugih socijalnih prava, preko pomoći kod pronalaska posla, pa sve do pružanja psihološke pomoći. Tijekom prošle godine u bjelovarskoj Sigurnoj kući bilo je smješteno 58 žena i djece. Najmlađoj zlostavljanoj ženi bilo je 19 godina, a najstarijoj 82.

U bjelovarskoj Sigurnoj kući trenutno je šest žena i desetero djece

-Iako imaju puno toga zajedničkog, poput činjenice da su najčešće godinama trpjele nasilje, priča svake od tih žena je posebna. Uz stručnu podršku koju dobiju u skloništu, važna im je i međusobna potpora. One ovdje, zajedno s nama zaposlenima, funkcioniraju kao jedna velika obitelj. Zajedno se vesele, tuguju, pomažu si, ostaju u kontaktu i nakon napuštanja skloništa, u kojem imaju pravo biti godinu dana. Teško je izdvojiti neku priču, no u posebnom sjećanju mi je ostala žena koja je u sklonište stigla s petero djece. Dugo je trpjela nasilje, a tri puta se vraćala suprugu zlostavljaču, u nadi da će se on promijeniti. Na žalost, to se nije dogodilo. No, ona se na koncu uspjela maknuti od njega, a iako je imala završena samo dva razreda osnovne škole, zaposlila se i školovala svoju djecu. I danas smo u kontaktu – kaže Strčić.

Na žalost, statistika bjelovarskog skloništa pokazuje da tek oko 15 žena uspije započeti novi, samostalan život, daleko od zlostavljača. Čak 38 posto njih se vraća nasilniku, dok oko 30 posto odlazi u primarne obitelji, uglavnom kod roditelja.

-Pomaci na bolje se vide. Primjerice, prije pet godina, nakon odlaska iz našeg skloništa uspijevalo se osamostaliti tek 7 posto žena. Dob žena koje ovamo stižu također upućuju na to da se nasilje u obitelji sve češće prijavljuje. Tome pridonosi i činjenica da se o njemu posljednjih godina sve češće govori. Zlostavljane žene su uplašene i obeshrabrene, a kad vide i čuju iskustva drugih, posebno onih žena koje su se uspjele izvući, to im može pomoći da se ohrabre te i same potraže pomoć – vjeruje Strčić. Iako posljednjih godina zlostavljanje žena više nije tabu tema, o njemu bi se, dodaje naša sugovornica, trebalo još više govoriti u javnom prostoru. Zahvaljujući takvim naporima, do sada su već učinjeni konkretni pozitivni pomaci, poput ratifikacije Konvencije Vijeća Europe, tzv. Istanbulske konvencije. No, sama ratifikacija nije dovoljna, napominje i pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić

-Iako se ratifikacijom Konvencije omogućio početak rada na značajnijem unapređenju zakonodavnog okvira i prakse u suzbijanju rodno utemeljenog nasilja, nasilja u obitelji i nasilja prema ženama, to se nažalost nije dogodilo na sustavan i integrativan način uz vodstvo struke. Ne samo da je niz relevantnih zakonskih izmjena i dopuna nastupio neposredno prije same ratifikacije, već se zakonodavac odlučio mijenjati zakone na temelju individualnih slučajeva koji su svojom brutalnošću i posebno sudskim epilogom uznemirili javnost. Također, u stručnoj javnosti stekao se dojam kako politika zakone mijenja na temelju civilnih inicijativa i prosvjeda građana, zanemarujući u određenom dijelu znanstvena istraživanja, struku i stručne radove te međunarodne trendove i konvencije, kao i specifičnosti našeg društvenog i kulturnog života i okružja. Tako je i dalje značajan broj propisa u ovom području ostao neusklađen s Konvencijom. Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Kazneni zakon, Prekršajni zakon, Obiteljski zakon ključni su zakoni u području suzbijanja rodno utemeljenog nasilja koji i dalje ne prepoznaju nasilje prema ženama kao rodno utemeljeno ili ga ne kriminaliziraju ili ne određuju gonjenje po službenoj dužnosti ili u konačnici ne pružaju stvarnu već samo deklaratornu zaštitu žrtvama – napominje u svom izvješću za prošlu godinu pravobraniteljica Ljubičić.

Da se od ratifikacije Istanbulske konvencije nije promijenilo puno, potvrđuju i iskustva s terena. Iskrice Strčić kaže kako bi bilo iluzorno očekivati kako će implementacija takvog dokumenta eliminirati problem koji je u društvu prisutan oduvijek.

Iskrice Strčić, voditeljica Skloništa za žrtve obiteljskog nasilja u Bjelovaru

-Mislim da kod nas treba proći jako puno godina da bi se nešto ukorijenilo i počelo provoditi kao dobra praksa jer smo dosta 'tvrdo' društvo koje se boji velikih promjena. No, već i kada bismo se držali nekih pravila koja postoje na razini države, kad bi se uredio sustav financiranja skloništa za žrtve obiteljskih nasilja i kada bi ona bila osnovana u svim županijama, već bi to bio velik napredak – zaključuje Strčić.

U međuvremenu, vjeruje naša sugovornica, stručnjaci koji svakodnevno rade sa zlostavljanim ženama i dalje će davati svoj maksimum, u skladu sa svojim mogućnostima te upozoravati na moguća rješenja, u nadi da će ih čuti i mjerodavne institucije, ali i same zlostavljane žene koje se tek trebaju ohrabriti za bijeg iz pakla nasilja. (Slavica Trgovac Martan)

*Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autorice

*Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

Sviđa ti se ovaj članak?

Dodaj zvjezdicu za ocjenu

Prosječna ocjena 5 / 5. Ukupno glasova: 2